

PROGRAM

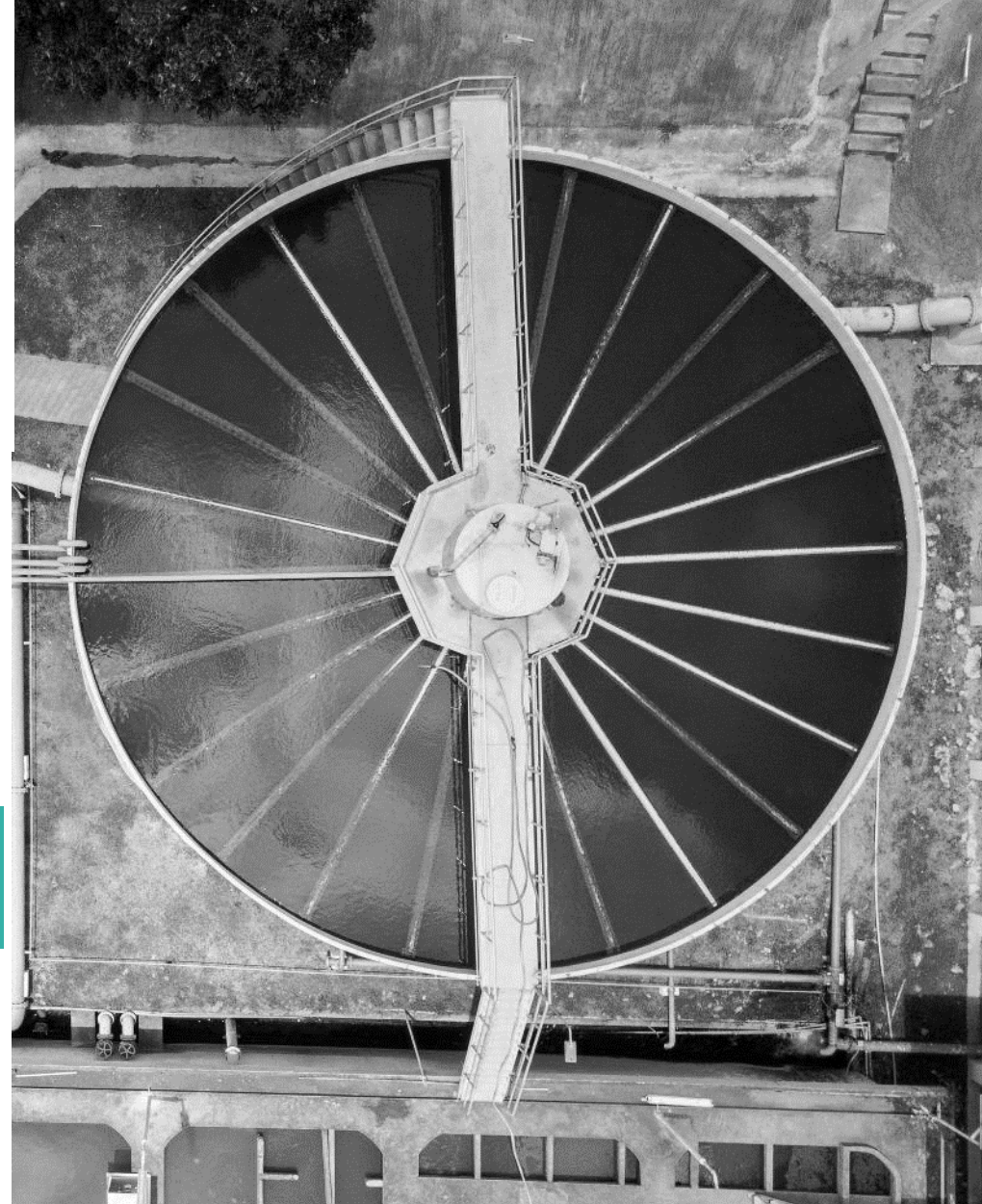
XXII Ogólnopolskiego Forum Wymiany Doświadczeń
w Dziedzinie Eksploatacji Oczyszczalni Ścieków
pt.: „Eksploatatorzy dla Eksploatatorów”

8 - 10 maja 2024 r., Opole

**Przedsiębiorstwa wod-kan wobec nieczystości ciekłych
- zezwolenie, cena i inne zmiany**

dr Jędrzej Bujny | radca prawny

Opole, 8 maja 2024 r.

www.jedrzejbujny.pl

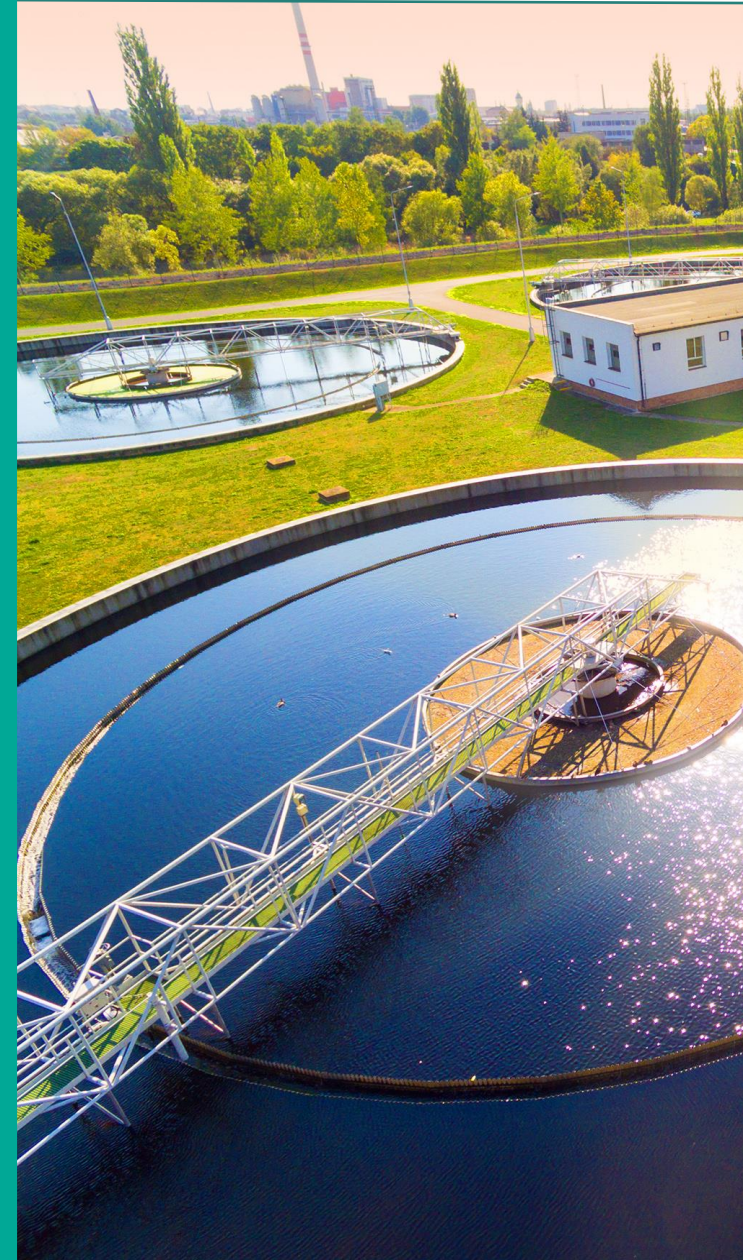

W dniu **9 sierpnia 2022 r.** weszła w życie lwią część przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1549; dalej: nowela).

Co istotne z punktu widzenia tematyki niniejszego wykładu w zbiorze tych „innych ustaw” znalazła się ustawa z 13 września 1996 r. o **utrzymaniu czystości i porządku w gminach** (Dz. U. z 2024 r., poz. 399; dalej: ucpg), a konkretnie doszło do korekty m. in. przepisów ogniskujących się wokół kontroli sposobu realizacji przez właścicieli nieruchomości obowiązków nałożonych na nich przez art. 5 ust. 1 pkt 3b ucpg.

Zastanawiając się nad przyczyną przyjęcia noweli warto odwołać się do uzasadnienia dołączonego do jej projektu, w którym na wstępie przypomina się, iż w maju 2020 r. Komisja Europejska wystosowała uzasadnioną opinię skierowaną do Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uchybieniem zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy niektórych przepisów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. **dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych** (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991; dalej: dyrektywa ściekowa). Autorzy noweli wprost przyznają, że w związku z przedmiotową opinią niezbędne jest wprowadzenie zmian celem eliminacji lub ograniczenia problemów interpretacyjnych i praktycznych związanych ze skutecznym wdrażaniem dyrektywy ściekowej i tym samym zamknięcie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz uniknięcie ewentualnych kar w przypadku skierowania przez Komisję Europejską sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Nie sposób także nie zauważyć, iż nowela przewiduje także realizację wniosków **Najwyższej Izby Kontroli** z kontroli:

1. "Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w gminach turystycznych", dokument z 27 września 2019 r., znak: LKR.430.004.2018, skierowany do Prezesa Rady Ministrów;
2. "Realizacja zadań dotyczących odbioru nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych przez wybrane gminy województwa opolskiego", dokument z 25 listopada 2021 r., znak: LOP.430.002.2021, skierowany do Ministra Infrastruktury;
3. "Wykonywanie przez gminy woj. lubuskiego zadań w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków", dokument z 8 maja 2017 r., znak: LZG.410.005.2016;
4. "Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych", nr kontroli P/20/046.

W uzasadnieniu przypomina się, że we wniosku z **pierwszej** kontroli wskazano na konieczność zmian przepisów ucpg, polegających na wprowadzeniu przepisów dotyczących administracyjnych kar pieniężnych dla gmin, które nie wykonują obowiązków prowadzenia kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. **Z kolei we wniosku z drugiej z kontroli wskazano na konieczność wprowadzenia w ucpg przepisów umożliwiających cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych w sytuacji zaniechania przekazania wymaganego sprawozdania przez pomioty prowadzące działalność w tym zakresie.** Natomiast we wniosku z *trzeciej* z wyżej wskazanych kontroli wskazano na konieczność korzystania przez gminy z przewidzianych w ucpg instrumentów zapobiegających nieprawidłowemu pozbywaniu się przez mieszkańców nieczystości ciekłych, jak też dyscyplinujących do postępowania zgodnego z obowiązującym porządkiem prawnym, tj. stosowaniu, wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów o opróżnianie zbiorników bezodpływowych, mechanizmu tzw. wykonania zastępczego. Wreszcie we wniosku z **czwartej** kontroli wskazano na konieczność podjęcia skutecznych działań w celu wdrożenia, bez zbędnej zwłoki, wymagań dotyczących odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych określonych w dyrektywie ściekowej przez zapewnienie wszystkim gminom, realizującym inwestycje w prawidłowo wyznaczonych aglomeracjach, optymalnych warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych, umożliwiających wykonanie wszystkich zadań zaplanowanych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych.

Czy...

**Twoja gmina
spełnia wymagania
dyrektywy ściekowej**

+ Art. 87a. [Wymagania w przypadku aglomeracji]

Aglomeracja wyznaczona na podstawie art. 87 ust. 1 powinna spełniać następujące warunki:

- + 1) być wyposażona w sieć kanalizacyjną gwarantującą zbieranie co najmniej 98% ładunku zanieczyszczeń z obszaru aglomeracji wyrażonego w równoważnej liczbie mieszkańców;
- + 2) ładunek zanieczyszczeń niezebrany siecią kanalizacyjną, o której mowa w pkt 1:
 - + a) w przypadku gdy stanowi nie więcej niż 2% ładunku zanieczyszczeń z obszaru aglomeracji - jest mniejszy niż 2000 równoważnej liczby mieszkańców oraz
 - + b) jest oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków, zapewniających taki sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji;
- + 3) zapewniać wydajność oczyszczalni ścieków pozwalającą odebrać całość ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji wyrażonego w równoważnej liczbie mieszkańców oraz
- + 4) stosować technologię oczyszczania ścieków z aglomeracji gwarantującą osiągnięcie wymaganych przepisami powszechnie obowiązującymi standardów oczyszczania ścieków dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji o określonej wielkości wyrażonej równoważną liczbą mieszkańców.

Art. 472b

1. W przypadku gdy aglomeracja nie spełnia warunków, o których mowa w art. 87a, gmina za to odpowiedzialna podlega administracyjnej karze pieniężnej.
2. W przypadku aglomeracji zlokalizowanej na obszarze dwóch lub więcej gmin administracyjną karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, ponoszą gminy wchodzące w skład aglomeracji proporcjonalnie do wielkości równoważnej liczby mieszkańców danej gminy w aglomeracji powodującej niespełnienie warunków, o których mowa w art. 87a.

3. Wysokość administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, **wynosi do 200 zł za każdą równoważną liczbę mieszkańców** odpowiadającą ładunkowi zanieczyszczeń z obszaru aglomeracji:
- 1) który nie jest zbierany przez sieć kanalizacyjną tej aglomeracji i który:
 - a) przekracza 2% ładunku zanieczyszczeń z obszaru aglomeracji - w przypadku warunku, o którym mowa w art. 87a pkt 1, lub
 - b) wynosi 2000 równoważnej liczby mieszkańców i więcej - w przypadku warunku, o którym mowa w art. 87a pkt 2 lit. a, lub
 - c) nie jest oczyszczany w systemach oczyszczania ścieków zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji - w przypadku warunku, o którym mowa w art. 87a pkt 2 lit. b;
 - 2) który przekracza liczbę równoważną liczbie mieszkańców określającą wydajność oczyszczalni ścieków z aglomeracji - w przypadku warunku, o którym mowa w art. 87a pkt 3.

4. Wysokość administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, za naruszenie standardów oczyszczania ścieków dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji w przypadku naruszenia warunku, o którym mowa w art. 87a **pkt 4, wynosi do 10 000 zł.**
5. Wymierzając administracyjną karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, za naruszenie standardów oczyszczania ścieków dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji w przypadku naruszenia warunku, o którym mowa w art. 87a pkt 4, bierze się pod uwagę przede wszystkim liczbę takich naruszeń i ich wagę.
6. Administracyjną karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza, w drodze decyzji, Prezes Wód Polskich.
7. **Administracyjna kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, jest wymierzana każdego roku, za rok poprzedni, do momentu uzyskania przez aglomerację zgodności z warunkami, o których mowa w art. 87a.**
8. Wpływy z tytułu administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, stanowią dochód w 90% budżetu państwa i w 10% Wód Polskich.

Jakie...

kluczowe zmiany przewiduje
nowelizacja Prawa wodnego

Przegląd kluczowych celów ustawy

Cel nadrzędny: dostosowanie obowiązujących przepisów w celu skutecznego wdrożenia dyrektywy Rady 91/271/EWG

1

Uszczegółowienia i doprecyzowanie obowiązków gmin, w szczególności kontrolnych, ewidencyjnych i sprawozdawczych w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi;

2

Zapewnienie odpowiedniej jakości oczyszczania ścieków odprowadzanych taborem asenizacyjnym ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, w zależności od wielkości aglomeracji z której pochodzą;

3

Doprecyzowanie i wyodrębnienie kwestii dotyczących opróżniania osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości z POŚ.

Przegląd kluczowych celów ustawy

4

Ustanowienie **administracyjnych kar pieniężnych** za naruszenie zobowiązań aglomeracji w zakresie ich dostosowania do wymogów dyrektywy 91/271/EWG

5

Doprecyzowanie procedur związanych z **wyznaczaniem, zmianą lub likwidacją** aglomeracji, w tym przeniesienie uzgodnień do regionalnych dyrektorów RZGW.

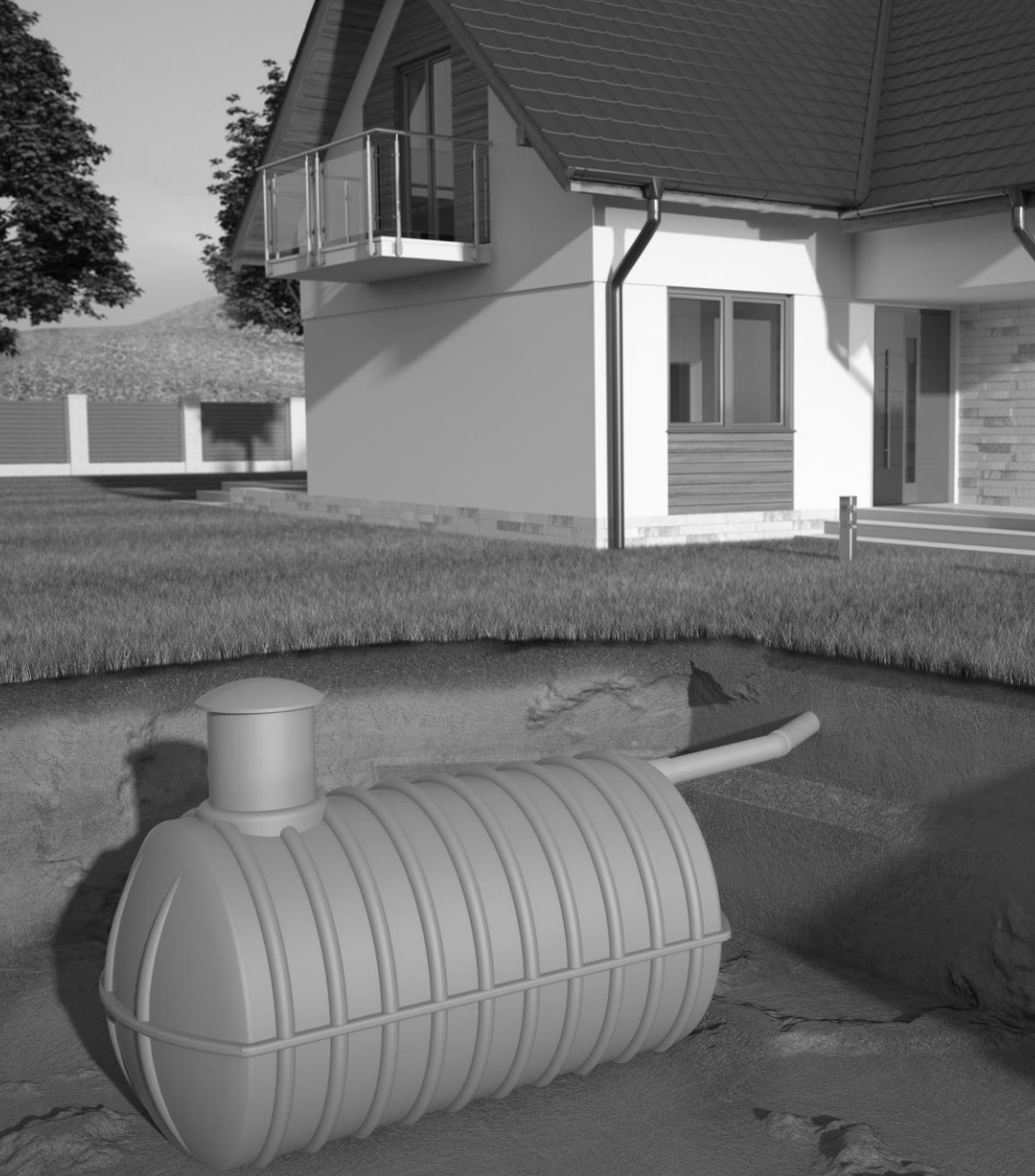
6

Usprawnienie **procedur związanych z KPOŚK**, w szczególności procedur sprawozdawczych, doprecyzowania zakresu sprawozdawczego.

7

Wprowadzenie obowiązku opiniowania **WPRIM** przez organ regulacyjny (dyrektora RZGW Wody Polskie).

Nieczystości ciekłe i POŚ

Nowa definicja „nieczystości ciekłych”

(art. 2 ust. 1 pkt 1 ucpog)

„ścieki gromadzone przejściowo
w zbiornikach bezodpływowych lub
osadnikach w instalacjach
przydomowych oczyszczalni ścieków;”,

Co...

zmienia się w kontekście
nieczystości ciekłych

Dokumentowanie wykonania obowiązków przez właścicieli

Właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, (...), wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie **opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych lub**

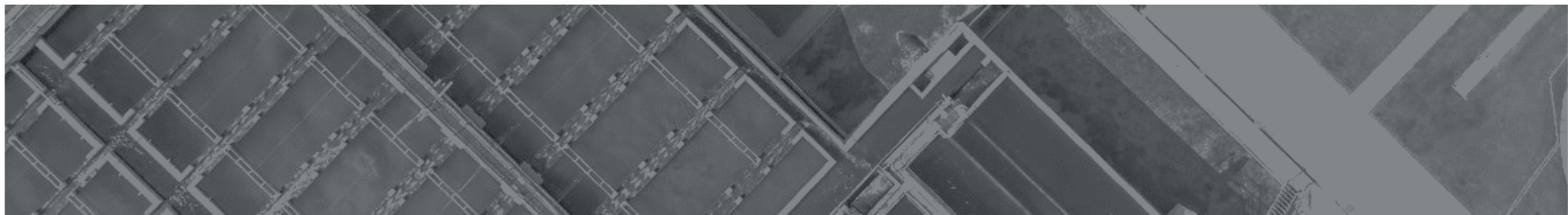
2)(...)

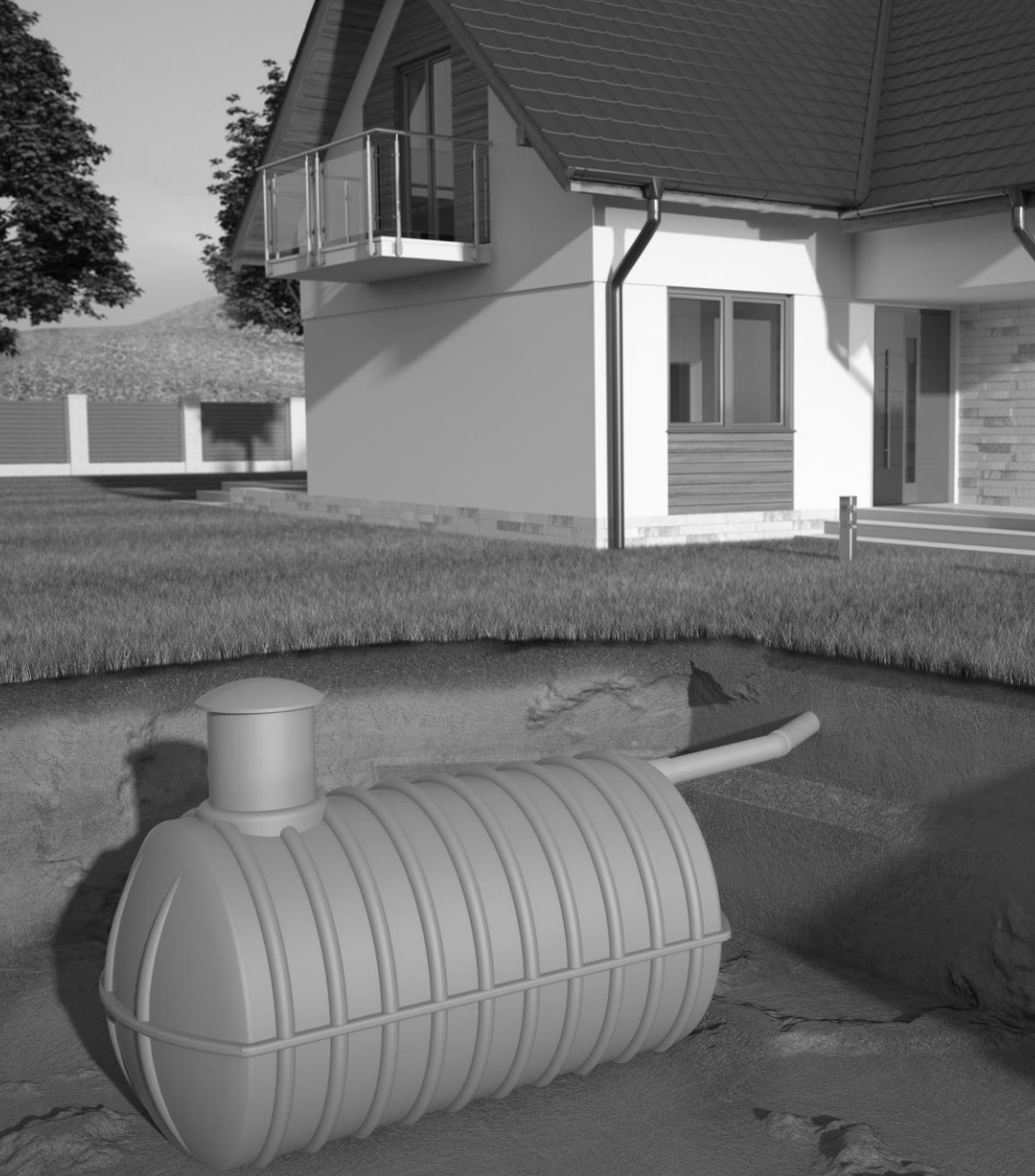
- przez okazanie takich umów i dowodów uiszczania opłat za te usługi.

Nowe uprawnienia kontrolne

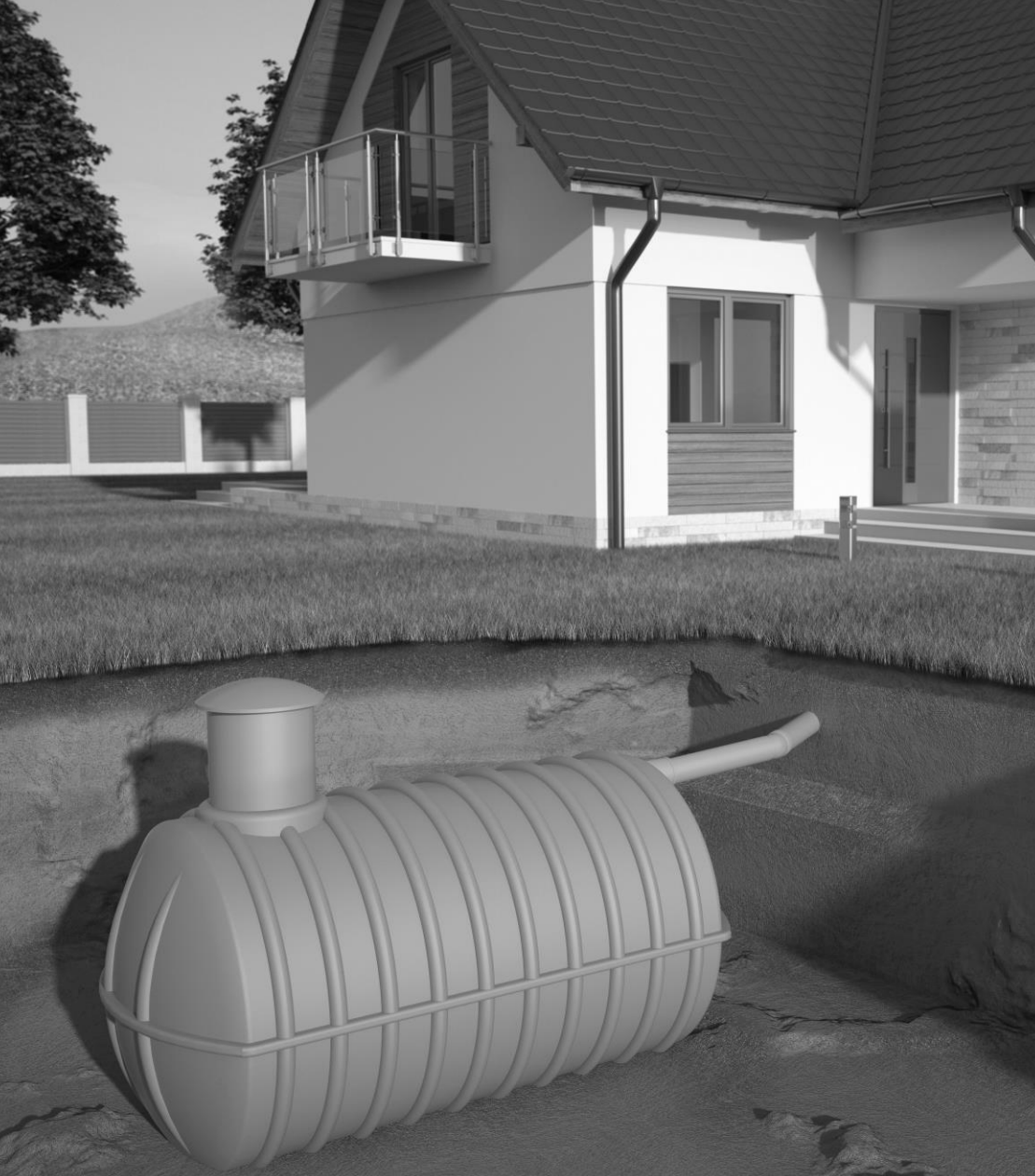

Art. 6 ust. 5a ucpg (bez zmian)

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta kontroluje:

- 1) posiadanie umów, o których mowa w ust. 1;
- 2) zgodność postanowień umów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz ze sposobem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1;
- 3) dowody uiszczania opłat za usługi, o których mowa w ust. 1, lub inny sposób udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b.

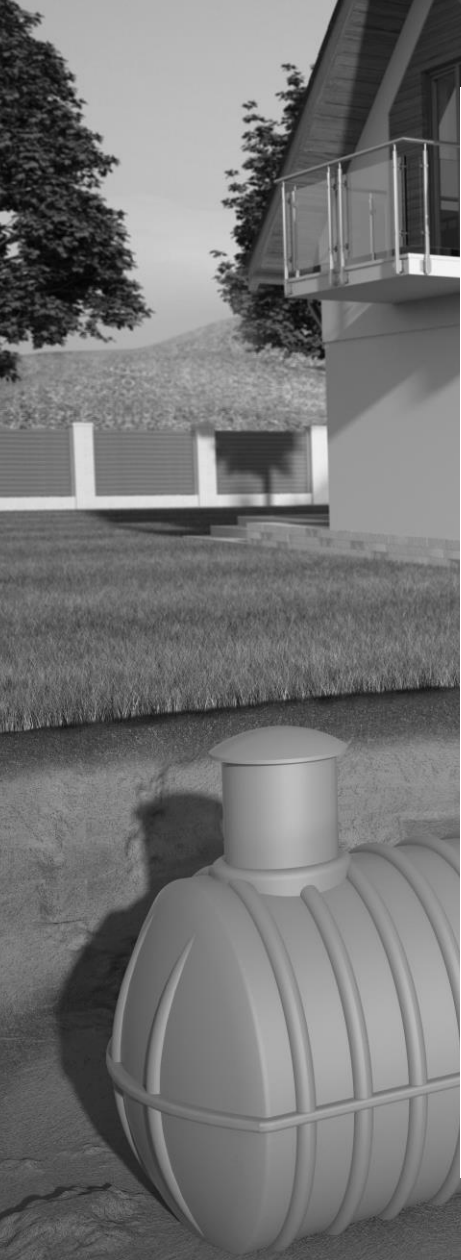
Art. 6 ucpg

Dodaje się ust. 5aa i 5ab w brzmieniu:

5aa. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany prowadzić kontrolę, o której mowa w ust. 5a, **co najmniej raz na dwa lata** zgodnie z planem kontroli, określającym co najmniej wykaz podmiotów podlegających kontroli w okresie kontrolowanym.

5ab. Do kontroli, o której mowa w ust. 5a, stosuje się przepisy art. **379 i art. 380** ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, 2127 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 1079, 1260 i 1504).

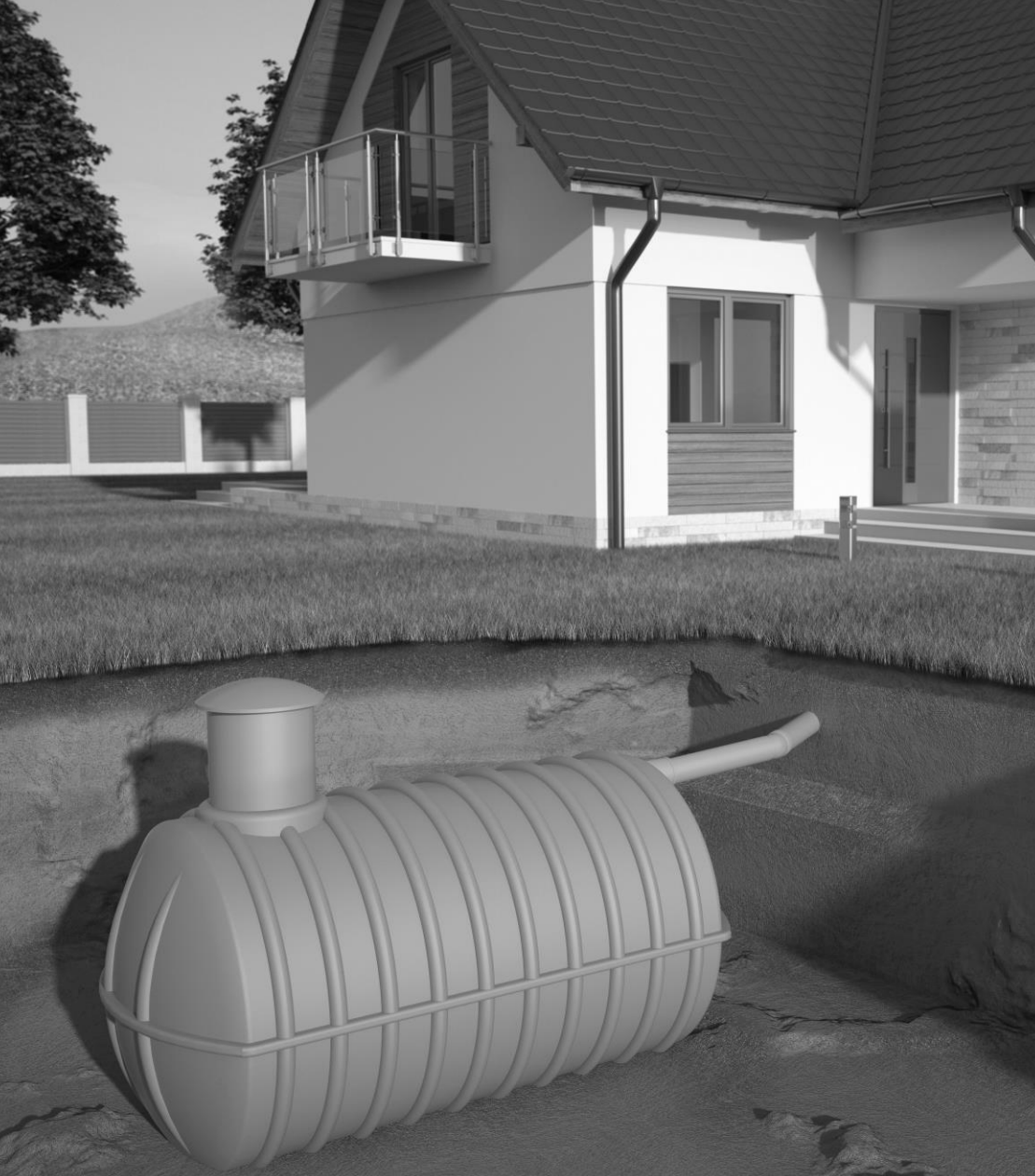

+ Art. 379. [Kontrola przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska]

- + 1. Marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów.
- + 2. Organy, o których mowa w ust. 1, mogą upoważnić do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych.
- + 3. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do:
 - + 1) wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 - na pozostały teren;
 - + 2) przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych;
 - + 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
 - + 4) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.
- + 4. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, starosta, marszałek województwa lub osoby przez nich upoważnione są uprawnieni do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska.
- + 5. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, starosta lub marszałek województwa występują do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli organy te stwierdzą naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, przekazując dokumentację sprawy.
- + 6. Kierownik kontrolowanego podmiotu oraz kontrolowana osoba fizyczna obowiązani są umożliwić przeprowadzanie kontroli, a w szczególności dokonanie czynności, o których mowa w ust. 3.

Art. 380. [Protokół czynności kontrolnych]

1. Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej.
2. Protokół podpisują kontrolujący oraz kierownik kontrolowanego podmiotu lub kontrolowana osoba fizyczna, którzy mogą wnieść do protokołu zastrzeżenia i uwagi wraz z uzasadnieniem.
3. W razie odmowy podpisania protokołu przez kierownika kontrolowanego podmiotu lub kontrolowaną osobę fizyczną kontrolujący umieszcza o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, staroście lub marszałkowi województwa.

Art. 13 Nowelizacji

Pierwszy dwuletni okres
na przeprowadzenie kontroli zgodnie
z planem kontroli, o którym mowa w
art. 6 ust. 5aa ustawy zmienianej
w art. 2, liczy się od dnia wejścia
w życie niniejszej ustawy.

9 sierpnia 2022 r.

Uwaga

W przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 5a - gmina podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 zł do 50 000 zł.

**Nowo dodana sankcja
w art. 9z ust. 7**

Jak...

kształtują się sankcje, które
nakłada wójt (B / PM) na
firmy asenizacyjne

Art. 9xb ust. 1 ucpg

Podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, który:

- 1) **przekazuje nierzetelne sprawozdanie**, o którym mowa w art. 9o - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 500 zł, jeżeli sprawozdanie zostanie uzupełnione lub poprawione w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w art. 9p ust. 2, a w przypadku niezastosowania się do wezwania - od **500 zł do 5000 zł**;
- 2) **przekazuje po terminie sprawozdanie**, o którym mowa w art. 9o - podlega karze pieniężnej **w wysokości 300 zł za każdy dzień opóźnienia, nie więcej jednak niż za 90 dni**;
- 3) **dostarcza nieczystości ciekłe** pochodzące ze zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków **do oczyszczalni ścieków niespełniającej wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne**, przewidzianych dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji, z której są dostarczane nieczystości ciekłe - podlega karze pieniężnej w wysokości **od 1000 zł do 10 000 zł za każde takie dostarczenie nieczystości ciekłych**.

IV SA/Po 230/22, Uchybienie terminu przez stronę w okresie obowiązywania stanu epidemii - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu

LEX nr 3362000 - wyrok z dnia 22 czerwca 2022 r.

TEZA | **aktualna**

Termin do złożenia kwartalnego sprawozdania jest terminem materialnym, a więc mającym zasadniczo charakter zawity.

II SA/Sz 1074/20, Złożenie sprawozdania w trakcie zawieszenia biegu terminów prawa administracyjnego - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie

LEX nr 3176130 - wyrok z dnia 1 kwietnia 2021 r.

TEZA | **aktualna**

Wymierzenie kary pieniężnej za nieterminowe złożenie sprawozdania nie zostało przez ustawodawcę ukształtowane jako oparte na zasadzie winy. Kara ma przymusić do terminowego sporządzania i przekazywania sprawozdań, a decyzja o jej nałożeniu ma charakter decyzji związanej.

II OSK 1557/20, Wymierzenie kary pieniężnej za nieterminowe złożenie sprawozdania w zakresie opóźniania zbiorników bezodpływowych - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3315197 - wyrok z dnia 7 października 2020 r.

TEZA | **aktualna**

Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej za przekazanie po terminie sprawozdania organ nie bierze pod uwagę stopnia szkodliwości czynu, zakresu naruszenia prawa oraz dotychczasowej działalności podmiotu.

II SA/Gd 761/19, Charakter kary za nieterminowe złożenie sprawozdania. - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku

LEX nr 3034863 - wyrok z dnia 8 lipca 2020 r.

TEZA | **aktualna**

Wymierzenie kary pieniężnej za nieterminowe złożenie sprawozdania nie zostało przez ustawodawcę ukształtowane jako oparte na zasadzie winy.

Wymierzając karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 3, bierze się pod uwagę przesłanki, o których mowa w art. 189d pkt 2 i 4-6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803).

Art. 189d. [Dyrektywy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej]

Wymierzając administracyjną karę pieniężną, organ administracji publicznej bierze pod uwagę:

- + 1) wagę i okoliczności naruszenia prawa, w szczególności potrzebę ochrony życia lub zdrowia, ochrony mienia w znacznych rozmiarach lub ochrony ważnego interesu publicznego lub wyjątkowo ważnego interesu strony oraz czas trwania tego naruszenia;
- + 2) częstotliwość niedopełniania w przeszłości obowiązku albo naruszania zakazu tego samego rodzaju co niedopełnienie obowiązku albo naruszenie zakazu, w następstwie którego ma być nałożona kara;
- + 3) uprzednie ukaranie za to samo zachowanie za przestępstwo, przestępstwo skarbowe, wykroczenie lub wykroczenie skarbowe;
- + 4) stopień przyczynienia się strony, na którą jest nakładana administracyjna kara pieniężna, do powstania naruszenia prawa;
- + 5) działania podjęte przez stronę dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa;
- + 6) wysokość korzyści, którą strona osiągnęła, lub straty, której uniknęła;

Art. 9xb ust. 2 ucp

Nowe dochody?

Art. 9zb ust. 1 ucpg

Kary pieniężne, o których mowa w art. 9x ust. 1 i 2, nakłada, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce wpisania przedsiębiorcy do rejestru działalności regulowanej, o którym mowa w art. 9b ust. 2.

Art. 9zd ust. 2 ucpg

Środki finansowe uzyskane z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w art. 9x ust. 1 i 2, art. 9xa, art. 9xaa oraz art. 9xb, **stanowią dochód gminy.**

Jakie...

**ceny za odbiór
nieczystości ciekłych?**

POZA KONTROLĄ REGULATORA

Ceny za odbiór nieczystości
ciekłych nadal są uchwalane na
mocy uchwały rady gminy.

W rezultacie, przychody z tego
tytułu są poza realną kontrolą
organu regulacyjnego.

Art. 6 ust. 4a ucpg

„Rada gminy, określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, **może stosować zróżnicowane stawki** w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, **stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych.**

Wyrok

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach

z dnia 21 marca 2024 r.

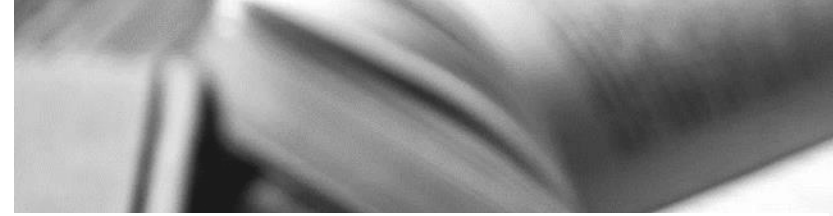
I SA/Ke 67/24

Dopuszczalność różnicowania stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi

 TEZA aktualna [Pokaż tezę w uzasadnieniu](#)

Ustawodawca w art. 6 ust. 4a ustawy z 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach wskazał na trzy przesłanki (gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy, odległości od miejsca przetwarzania odpadów oraz właściwości nieczystości ciekłych), według których rada gminy może dokonać zróżnicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym względzie szerszej delegacji. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika na odpady komunalne.

Wyrok

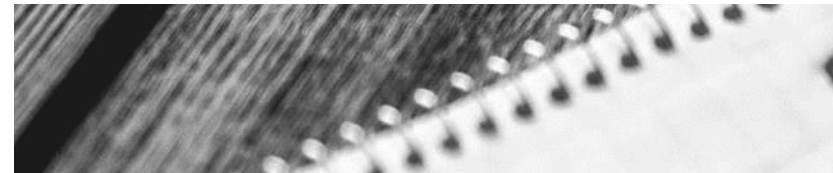
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach
z dnia 7 września 2023 r.

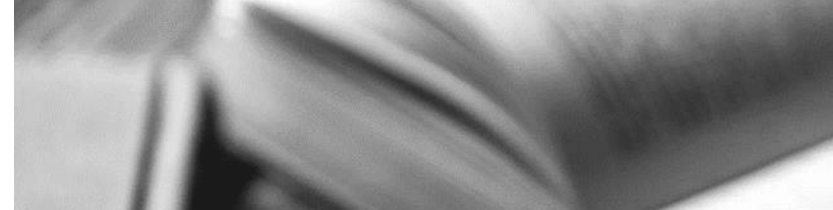
I SA/GI 373/23

Dopuszczalność różnicowania stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi

 TEZA aktualna [Pokaż tezę w uzasadnieniu](#)

Ustawodawca wskazał tylko dwie przesłanki, którymi może kierować się rada gminy przy dokonywaniu zróżnicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym zakresie szerszej delegacji. Przesłankami tymi są gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odległość od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika czy worka na odpady.

Wyrok

Naczelnego Sądu Administracyjnego

z dnia 29 grudnia 2009 r.

II OSK 1843/09

+ TEZA aktualna

Z art. 20 Konstytucji (istota społecznej gospodarki rynkowej) wynika m.in. zasada wolności gospodarczej. Może być ona ograniczona tylko w przypadkach przewidzianych w ustawie. Przykładem takiego ograniczenia jest właśnie unormowanie zawarte w art. 6 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, które upoważnia radę gminy do określenia w drodze uchwały górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi wymienione w ust. 1 tego artykułu, z zachowaniem warunków wskazanych w ust. 4 i 4a tego przepisu. Skoro spoczywający na właścicielach nieruchomości obowiązek pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych (art. 5 ust. 1 pkt 3b ustawy o utrzymaniu czystości) w drodze zawierania umów wskazanych w art. 6 ust. 1 ustawy, to jest rzeczą oczywistą, że maksymalne stawki opłat ustalone uchwałą rady gminy wiążą obie strony umowy.

Jakie...

**warunki trzeba spełnić,
aby uzyskać
zezwolenie?**

+ Art. 7. [Rodzaje zezwoleń i ich udzielanie]

+ 1. Na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie:

- + 1) (uchylony),
- + 2) opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,
- + 3) ochrony przed bezdomnymi zwierzętami,
- + 4) prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części

- wymagane jest uzyskanie zezwolenia.

+ 2. (uchylony).

+ 3. Rada gminy określi, w drodze uchwały, wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i 4.

+ 3a. Rada gminy określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględniając opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań.

Wyrok

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach

z dnia 24 sierpnia 2023 r.

II SA/GI 906/23

Określenie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia określonego w art. 7 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g.

+ TEZA aktualna [Pokaż tezę w uzasadnieniu](#)

Zabiegi porządkowe w u.c.p.g. - w odróżnieniu od sanitarnych - to zespół czynności mających na celu utrzymanie ładu i określonego stanu w trakcie świadczenia usług przez przedsiębiorcę. Ustawodawca zobowiązał lokalnego prawodawcę do określenia wymagań dotyczących zarówno jednych jak i drugich zabiegów. Analizując treść uchwały Sąd nie dopatrywał się w niej, podobnie jak organ nadzoru, zapisów w zakresie wymagań dotyczących zabiegów sanitarnych. Wbrew twierdzeniom skarżącego za spełnienie tego wymogu ustawowego nie można uznać obowiązku wyposażenia bazy w sorbenty służące utrzymywaniu czystości. Nie jest nim również zapis o obowiązku utrzymywania "należytego porządku". "Należyty porządek" powinien być wynikiem realizacji zabiegów porządkowych zgodnie z ustalonymi przez organ stanowiący wymogami.

+ TEZA aktualna [Pokaż tezę w uzasadnieniu](#)

Sąd aprobuje stanowisko, że w oparciu o art. 7 ust. 3a ustawy o utrzymaniu czystości rada gminy jest uprawniona jedynie do określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia określonego w art. 7 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. Oznacza to, że kontrolowana uchwała jest kierowana do podmiotów, które dopiero zamierzają podjąć na danym terenie wskazaną działalność. Określenie zatem innych wymagań, a w szczególności tych które dotyczą obowiązków przedsiębiorcy w czasie wykonywania działalności już po uzyskaniu zezwolenia wykracza poza delegację określoną w art. 7 ust. 3a u.c.p.g.

Wyrok

Naczelnego Sądu Administracyjnego

z dnia 23 czerwca 2023 r.

III OSK 3744/21

Wadliwa treść uchwały w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych

 TEZA aktualna [Pokaż tezę w uzasadnieniu](#)

Zapisy uchwały nie powinny powielać regulacji rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie wymagań dla pojazdów asenizacyjnych (Dz. U. Nr 193, poz. 1617) dotyczącego wymagań dla pojazdów asenizacyjnych, ale nie mogą też wykraczać poza zakres kompetencji przyznanej radzie przez ustawodawcę w powołanych wyżej przepisach. Należy zaś zauważyć, że w § 1 rozporządzenia rada gminy została upoważniona do określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych co do wyposażenia technicznego m.in. pojazdów asenizacyjnych przeznaczonych do świadczenia usług i w to w tym zakresie rada winna wymogi te określić m.in. w sposób zapewniający należyłą ochronę zdrowia życia ludzi oraz środowiska. Rada gminy nie została zatem upoważniona do określenia wymogów pozwalających na kontrolowanie sposobu wykonywania działalności przez przedsiębiorcę.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA ⁽¹⁾

z dnia 16 lutego 2023 r.

w sprawie szczegółowego sposobu określania wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych

Na podstawie [art. 7 ust. 7](#) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, dotyczące:

+ 1) opisu wyposażenia technicznego zawierającego wymagania odnośnie do:

- + a) pojazdów asenizacyjnych przeznaczonych do świadczenia usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,
- + b) bazy transportowej,

+ 2) zabiegów sanitarnych i porządkowych związanych ze świadczonymi usługami, o których mowa w pkt 1 lit. a,

+ 3) miejsc przekazywania nieczystości ciekłych

- określa się w sposób precyzyjny, zrozumiały, niedyskryminujący, nieograniczający konkurencji oraz nieutrudniający dostępu do rynku przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych oraz zapewniający należytą ochronę zdrowia i życia ludzi oraz środowiska

§ 2.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. ⁽²⁾

II SA/Łd 923/22, Treść uchwały w sprawie wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi

LEX nr 3523006 - wyrok z dnia 9 marca 2023 r.

TEZA | **aktualna**

Określenie przez radę gminy, że przedsiębiorca powinien przekazywać nieczystości ciekłe tylko do wskazanego w uchwale punktu zlewnego stanowi naruszenie norm konstytucyjnych oraz przekroczenie ustawowych kompetencji rady gminy w zakresie określenia wymagań dotyczących miejsc przekazywania nieczystości ciekłych, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, co czyni kwestionowaną regulację istotnie naruszającą prawo.

II SA/Po 106/21, Ograniczenie w uchwale rady gminy działalności gospodarczej w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu

LEX nr 3185856 - wyrok z dnia 20 maja 2021 r.

TEZA | **aktualna**

Postanowienia uchwały, wskazujące wprost na konkretny podmiot, który świadczyć ma usługę odbioru nieczystości, godzą w zasady ochrony konkurencji i swobodnego dostępu do rynku poprzez ustalenie zindywidualizowanego podmiotu i wskazania konkretnego miejsca przekazywania nieczystości ciekłych bez stosownej podstawy prawnej.

II SA/Ke 162/20, Wyposażenie „niezbędne do realizacji zadań” . - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach

LEX nr 3042574 - wyrok z dnia 1 lipca 2020 r.

TEZA | **aktualna**

Wyposażenie "niezbędne do realizacji zadań" musi uwzględniać cele przewidziane w art. 7 ust. 7 u.c.p.g. i § 1 rozporządzenia z 14 marca 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu określania wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (Dz. U. z 2012 r. poz. 299), w tym zapewnienie należytej ochrony zdrowia i życia ludzi oraz środowiska.

II SA/Rz 1094/19, Określenie wymagań, które powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia. - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie

LEX nr 2773926 - wyrok z dnia 14 stycznia 2020 r.

TEZA | **aktualna**

O ile wymagania podmiotowe przedsiębiorcy ubiegającego się wydanie zezwolenia mogą dotyczyć opisu wyposażenia technicznego odnośnie do pojazdów asenizacyjnych przeznaczonych do świadczenia usług i bazy transportowej, zabiegów sanitarnych i porządkowych związanych ze świadczonymi usługami oraz miejsc przekazywania nieczystości ciekłych, o tyle nie mogą one być związane z takimi wymogami podmiotowymi, których spełnienie wiąże się już z fazą realizacji uzyskanego zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

II SA/Kr 1135/19, Określenie wymagań w stosunku do przedsiębiorcy ubiegającego się o uzyskanie zezwolenia. - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie

LEX nr 2755170 - wyrok z dnia 19 listopada 2019 r.

TEZA | **aktualna**

Organ stanowiący gminy ma w sposób władczy, ale czytelny określić, jakie konkretnie warunki przedsiębiorca musi spełnić, aby uzyskać to zezwolenie, a nie jakich obowiązków przedsiębiorca będzie musiał przestrzegać przy wykonywaniu takiej działalności.

6c. Gminne jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 5, w zakresie prowadzonej działalności dotyczącej opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych oraz przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych **są obowiązani do dostarczania** nieczystości ciekłych pochodzących ze zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963 i 2029), przewidziane dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji, z której są dostarczane nieczystości ciekłe.

Art. 7 ust. 6c.

Gminne jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 5, w zakresie prowadzonej działalności dotyczącej opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych oraz przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych **są obowiązani do dostarczania** nieczystości ciekłych pochodzących ze zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963 i 2029), przewidziane dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji, z której są dostarczane nieczystości ciekłe.

Art. 8 ust. 2a

Przedsiębiorca ubiegający się wyłącznie o zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych powinien udokumentować gotowość ich odbioru przez stację zlewną.

Nieczystości ciekłe

Obowiązki wójta, burmistrza lub prezydenta miasta

Art. 3 ust. 5
ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza sprawozdanie dotyczące gospodarowania nieczystościami ciekłymi za poprzedni rok kalendarzowy, zawierające informacje o: (...)

Art. 3 ust. 5 ucpg

„5. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta **sporządza sprawozdanie dotyczące gospodarowania nieczystościami ciekłymi** za poprzedni rok kalendarzowy, zawierające informacje o:

- 1) **liczbie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków** na terenie gminy;
- 2) **liczbie właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe, oraz liczbie osób zameldowanych** pod adresem nieruchomości, na której znajduje się dany zbiornik bezodpływowy lub dana przydomowa oczyszczalnia ścieków;
- 3) **liczbie zawartych umów**, o których mowa w art. 6 ust. 1, w okresie sprawozdawczym, a także przed okresem sprawozdawczym, jeżeli obejmują działania realizowane w okresie sprawozdawczym;
- 4) **liczbie zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków**, których opróżnianie zorganizowała gmina;

Art. 3 ust. 5 ucpg

(... cd.)

- 5) **częstotliwości** opróżniania zbiornika bezodpływowego lub osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3;
- 6) **ilości nieczystości ciekłych** odebranych z obszaru gminy w podziale na nieczystości ciekłe bytowe oraz przemysłowe;
- 7) **ilości wody pobranej** przez użytkowników niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej;
- 8) **stacjach zlewnych**, do których przekazane zostały odebrane z terenu gminy nieczystości ciekłe, w postaci wykazu tych stacji;
- 9) **liczbie przeprowadzonych kontroli dokumentów**, o których mowa w art. 6 ust. 5a, oraz wynikach tych kontroli.

WYJĄTEK 2022

Art. 10 Nowelizacji

Sprawozdania, o którym mowa
w art. 3 ust. 5 ustawy zmienianej w
art. 2, **nie sporządza się za rok 2022.**

Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 5

wójt, burmistrz lub prezydent miasta przekazuje właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie corocznie, **nie później niż do końca kwietnia** roku następującego po roku, którego dotyczy.

Art. 3 ust. 6 ucpg

Skąd...

uzyskiwać informacje
do sprawozdań

Gminy prowadzą, **w formie umożliwiającej przekazywanie informacji w postaci elektronicznej (od 1 stycznia 2020 r.)**, ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej (art. 3 ust. 1 pkt 1 ucpg)

Na mocy nowelizacji rozszerzono ten obowiązek także o **WSZYSTKIE** dane wskazane w art. 3 ust. 5 ucpg, tj. objęte sprawozdaniem rocznym.

Podstawa prawna: art. 3 ust. 1 pkt 1 ucpg (wejście w życie od 1 stycznia 2023 r.)

Dziękuję za uwagę

Zapraszam do kontaktu

kontakt@jedrzejbujny.pl | 502 305 117

Dr Jędrzej Bujny | Radca prawny

